

Patríme Bohu

a s Bohom môžeme vždy rátať

Slová dnešného kázňového textu sa nachádzajú v **Tit 1, 1 - 5:**

“

Pavel, služobník Boží a apoštol Ježiša Krista podľa viery vyvolených Božích a podľa poznávania zbožnej pravdy na základe nádeje večného života, ktorú pravdivý Boh zaslúbil pred večnými vekmi a vo vhodnom čase oznámil svoje slovo vo zvesti, čo mne bola zverená podľa ustanovenia nášho Spasiteľa Boha - Títovi, pravému synovi podľa spoločnej viery. Milosť a pokoj od Boha Otca a Krista Ježiša, nášho Spasiteľa. Nato som ťa nechal na Kréte, aby si usporiadal, čo ešte nebolo (zriadené), a po mestách ustanovil starších, ako som ti prikázal.

”

Vážení pedagógovia Evanjelickej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského, milí študenti, vážení zamestnanci, sestry a bratia v Pánovi, fakulta v diaspore,

keď som si minulý rok o takomto čase pripravoval pobožnosť na záver zimného semestra, dúfal som – a so mnou samozrejme nespočetné množstvo ďalších – že sa na budúci rok takáto situácia s dlhým lockdownom už nezopakuje. Že advent roku 2021 nás všetkých nájde zhromaždených na fakulte.

Kázal som vtedy na slová proroka Izaiáša zo 40. kapitoly o Božej škole, ktorú navštevuje Izaiáš ako učeník, v ktorej sa mu Boh prihovára osobne a intímne, rovno do ucha a tak ho vyučuje.

A kázal som tiež o tom, že latinský pojem a stredoveký koncept „univesitas“ a organizácia univerzít podľa tohto konceptu v sebe nesie úplne iný obsah ako ten, ktorý našim univerzitám a našej fakulte nanútil lockdown. Nesie rozmer živého, zdieľajúceho sa a tvorivého spoločenstva mnohých, nie samoty pred monitorom.

Je advent 2021, lockdown už tretí týždeň zasa pokračuje. Po nádejnom spoločnom začiatku semestra ste opäť doma. Náš rešpekt a poďakovanie patrí všetkým Vám, ktorí v sťažených podmienkach svedomite vyučujete, či v usilovnosti sa dávate vyučovať.

Pretože lockdown trvá a s ním i vaša izolácia, v mysli sa mi vynárala opäť téma samoty. Niektorí farári hovoria o tom, že farár je po celý život vlastne sám. Aj keď obklopený ľuďmi a aktér mnohých vzťahov a udalostí, napokon mu nikto z najbližšieho okolia nemôže úplne porozumieť, pretože s ním nikto nedokáže úplne zdieľať jeho údel.

Takúto samotu je možné zamaskovať. Niekedy sa však človek ocitne vo fyzicky a fakticky jasne vymedzenej samote, odrezanosti. Možno ste to svojím spôsobom teraz práve vy, doma, mimo univerzity.

Ktorý z príbehov o samote, odrezanosti vybrať z Písma, aby nás oslovil? Je ich tam viac než dosť. Príbeh o utekajúcom Jákobovi v Bét – El? Príbeh o hlbokkej depresii Eliáša v jaskyni na Chórebe? Alebo príbeh vyhnanca Jána, uctievaného Pána na ostrove Pathmos?

Alebo vyberieme samotu Pánovu, v ktorej – obklopený učeníkmi – musí aj tak s horkosťou povedať: „Neveriace a skazené pokolenie, dokedy budem s vami, dokedy vás budem trpieť?“ Alebo samotu Pánovu z Getsemanskej záhrady, v ktorej jeho najbližší druhovia nie sú schopní s Ním bdieť ani minútku?

Vyberám samotu Títovu na Kréte. Nevieme o nej veľmi veľa.

Nebola to ani typická samota a odrezanosť. Títus bol aj na Kréte určite stále obklopený ľuďmi. Chýbalo mu ale prirodzené ľudské zázemie a priateľské spoločenstvo Pavla a členov jeho misijnej skupiny. V istom zmysle sa stal teda osamelým výsadkárom s mimoriadnymi úlohami v neznámom prostredí.

Jeho príbeh je pre nás poučný a samozrejme i Pavlove slová k Títovi, ktoré sú pre nás Božím Slovom. Započúvajte sa teda. Chcem zdôrazniť tri aspekty Títovej samoty.

Titus prebýva v samote na Kréte,

ale nie vinou nejakých zlých vonkajších okolností, ale rozhodnutím jeho duchovného otca Pavla, ktoré on prijíma a podriaďuje sa mu. „Nechal som ťa na Kréte“, píše Pavel.

Častokrát máme za to, že samota býva výhradne výsledkom zlých okolností. Že je zlá zo samej podstaty a byť sám je principiálne nešťastný údel.

Môže to tak byť. Niektoré druhy a príčiny samoty sú veľmi trápivé. To ale nie je celá pravda o samote. Samota môže byť aj výsledkom uvažlivého rozhodnutia, ktoré sleduje dobré ciele a má priniesť sladké ovocie. Taký bol Títov prípad.

Ako bolo povedané minulý rok, universitas je všetko iné, len nie samota študenta. Ale keď už tá samota tu je, včleňme ju do celku nášho života tak, ako ju včlenil odhodlaný Títus pri svojom výsadku na Kréte. Ako niečo, čo by mohlo priniesť dobré ovocie.

Možno aj my potrebujeme byť viac sami so sebou. Možno sa máme naučiť prijímať najbližších okolo seba. Možno sa máme stať samostatnejšími. Možno viac mlčať a byť striedmejší. Možno sa máme prichystať na to, že samota sa bude v živote nejako opakovať. Možno si máme prečítať texty, po ktorých by sme v búrlivom živote universitas nemali čas siahnuť. Možno mnoho iných vecí. Uvažujme sami.

Samota počas lockdownu je zapríčinená zlými vonkajšími okolnosťami. V tom je rozdiel – Títova taká nebola. Môže ale priniesť dobré ovocie, aké zrejme priniesla Títova samota na Kréte.

To druhé, čo môžeme počuť: Títus je sám a nie je sám.

Nie je sám na jednej strane pre to, že bol vyslaný k cirkvi, ktorú treba organizačne zriadiť a to znamená, byť od rána do večera v rozhovore s mnohými ľuďmi. Nie je sám ale aj preto, že sa mu prihovára Pavel.

„Títovi, pravému synovi podľa spoločnej viery“. Čítame to a cítime, že o čo je list Títovi od iných Pavlových listov menej osobnejší a emocionálnejší, o to viac je plný dôležitých vieroučných pasáží, vecných pastorálnych rád a najmä Pavlovej plnej dôvery voči Títovi. Pavel predpokladá, že Títus je schopný muž a odhodlaný kresťan akceptujúci Pavlovu autoritu.

A teda tak, ako Títus vo svojej samote na Kréte stále buduje cirkev, tak tak isto je Títus aj sám budovaný – Pavlovými slovami a autoritou, ktorá reprezentuje autoritu Kristovu.

Nechat' sa stále budovať, aj v samote. To je výzva aj pre náš aktuálny lockdown. Sme mimo universitas, ale predsa len spojení so svetom tisícami možných digitálnych spojení. Hľadáme také, ktoré nás môžu pozitívne budovať.

A nad to všetko, sme a zostávame spojení s Bohom v modlitebnom spojení v mene Pána Ježiša Krista a môžeme mať stále pred sebou otvorené Písmo. Lockdown nezahatil príležitosti byť budovaný – predovšetkým modlitbou a autoritou Božieho Slova.

Tisíce a tisíce ľudí v dejinách cirkvi práve kvôli tomuto volili dobrovoľnú samotu. My sa tak trochu v nej ocitáme v lockdowne. Využime ju. Nie je to jednoduché a samozrejmé, ale využime ju.

Zdá sa, že Títus svojou samotou na Kréte nestratil, nebol zlomený a znechutený. Tradícia hovorí, že zomrel po deväťdesiatke a v stále intenzívnom misijnom snažení v Dalmácii. Nech nás aj toto povzbudí v nádeji.

To tretie, čo si chceme všimnúť v súvislosti s Títovou samotou na Kréte, má vianočný motív.

Pavel v liste Títovi, na pomerne malej ploche dvoch z troch kapitol, spomína tri krát fakt, že Boh niečo „zjavil“. Teda odkryl, sprístupnil a do chodu uviedol to, čo bolo pred tým skryté a čo sa v dejinách spásy ešte naplno neuplatnilo.

„Zjavila sa Božia milosť, spásonosná všetkým ľuďom“, „Očakávame zjavenie slávy veľkého Boha a Spasiteľa Krista Ježiša“, „Keď sa zjavila dobrota a láskavosť nášho Spasiteľa Boha k ľuďom...“.

Tieto Pavlove slová evokujú predstavu, že samotné stvorenie a ľudia v ňom do Kristovho prvého príchodu na svet prebývali v istom druhu samoty, zapríčinennej hriechom, obratom od Stvoriteľa k sebe.

Túto samotu sveta a ľudí ruší Boh vtelením; odkrývaním seba samého v osobe Ježiša Krista, odkrývaním svojej nekonečnej dobroty pri človeku a s človekom a odkrývaním úžasnej budúcnosti, ktorá je pripravená pre vykúpených.

Pavel s veľkým úžitkom pri líčení tohto prielomu a zvratu v dejinách spásy, ktorý nastal v Ježišovi Kristovi, používa slová „ale“, „ale teraz“, alebo „teraz však“, ako napríklad v listoch Rímskym, Galatským či Kolosenským, alebo slová „pretože“, či „lebo“, ako v liste Títovi.

„Pretože – lebo svetu, ktorý pobýva v samote hriechu, sústredenosti na seba a vymanil sa Stvoriteľovi, odkryla sa milosť Božia, spásonosná všetkým ľuďom, iba preto sa môžeme odrieknuť bezbožnosti a svetských žiadostí....“ (Tít 2, 11 - 15).

Tieto všetky veci spomíname v tej súvislosti, že Božie odkrývanie seba samého svetú a človeku, jednotlivému ľudskému srdcu, nie je závislé na tom, či človek pobýva v samote, alebo je úplne spoločensky vyťažený. Boh seba samého v Ježišovi Kristovi otvára a ponúka ľuďom tisíckami svojich originálnych ciest. Prístup k týmto Jeho pokladom umožňuje viera a moc Ducha Svätého. Samota, či nesamota tu nehrajú podstatnú úlohu.

Ak ľudské srdce na toto Božie konanie povie svoje „áno“, potom napriek akejkolvek samote nie je nikdy opustené. Spoločenstvo s Bohom cez Pána Ježiša Krista je zásadným prekonaním človekovej osudovej samoty. Aj keď by bol kresťan akokoľvek sám, v skutočnosti nie je nikdy sám.

Pán Ježiš, ktorý nám túto výsadu vybojoval, zniesol skutočnú, drastickú samotu. Zakúsil ju a premohol, ako súčasť svojho víťazstva nad svetom. „Nie som sám, lebo Otec je so mnou“, povedal tesne pred svojim zatknutím, predvídajúc svoju samotu a opustenie ľuďmi (Ján 16, 32). Nikdy však nie opustenie Otcom!

Odvtedy akékoľvek naše osamotenie nikdy nie je skutočnou samotou, ak je nám zasľúbené spoločenstvo s Bohom skrze Pána Ježiša Krista. Možno aj v tejto istote máme byť v tomto období pocvičení.

Vážené univerzitné, fakultné spoločenstvo, prijmime tieto tri posolstvá z listu Títovi, ktoré vyplývajú z trojnásobného zamyslenia sa nad Títovou samotou na Kréte:

1. Samota nemusí byť zásadne niečo negatívne. Môže priniesť aj dobré ovocie. V každom prípade predstavuje pre kresťana výzvu.

2. Aj v samote môžeme byť stále budovaní. Dosah moci Ducha Svätého a Božieho Slova siaha aj do našej samoty. A volania našich modlitieb nelimituje ani samota.

3. Pán Ježiš Kristus svojim vtelením sa do sveta ľudí, skutočný medzi skutočnými, samotou kríža a slávnym vzkriesením prekonal každú moc, aj osudovú moc samoty človeka. V Kristovi nikdy nie sme sami. Patríme Bohu a s Bohom môžeme rátať v každej situácii.

To je jedna zo základných istôt nášho života. Povzbudíme sa v nej v prítomnom čase, keď sa advent a blízke Vianoce miešajú so školskými povinnosťami, samotou lockdownu a možno i malými drámami našich vlastných životov. Amen.

Mgr. Ivan Elko
generálny biskup ECAV
na Slovensku

Modlime sa:

Drahý Bože,

d'akujeme Ti a chválime Ťa, aj keď pred Tebou úprimne vyznávame, že sme mali iné predstavy o tomto čase nášho života, ako tie, ktoré musíme niesť. Chceme ich však niesť statočne, v plnej dôvere a v odovzdaní sa Tebe. Ďakujeme Ti za všetko, čo aj v týchto zložitých časoch si predsa len pripravil a dávaš nášmu fakultnému spoločenstvu, za to, že výučba môže predsa len prebiehať a naša cesta predsa len napreduje.

Pane Ježiši Kriste, Ty si prišiel medzi svojich a vlastní Ťa neprijali. Prežíval si samotu uprostred zástupov a samotu na kríži. Svojim utrpením v samote si prelomil osudovú moc samoty človeka. Zmieril si nás s nebeským Otcem a otvoril spoločenstvo s Ním. Ďakujeme Ti za to, že v Tvojom mene a skrze Teba nikdy nemusíme byť sami!

Duchu Svätý, zmocni nás v týchto časoch sťažností, horkosti, agresivity, nespokojnosti. Vysvetli nám, čo máš pre nás osobne pripravené aj v tomto čase. Urob nás schopnými to vidieť, porozumieť tomu a prijať to. Prosíme Ťa, nech aj z tohto času môžeme vyjsť ako dokonalejší kresťania.

Sláva Bohu: Otcu i Synu i Duchu Svätému, ako bola na počiatku, i teraz, i vždycky, i na veky vekov!
Amen.

Prijmite požehnanie.

**Milosť nášho Pána Ježiša Krista, láska Božia
a účasťenstvo darov Ducha Svätého nech je
so všetkými nami.**

Amen.